

ระบบการดูแลผู้ติดเชื้อโควิด-19 ในครอบครัวและชุมชน

โดย นางวิมล บ้านพวน
รักษาการนักวิชาการสาธารณสุขเชี่ยวชาญ
สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย

16 กรกฎาคม 2564

สถานการณ์ & ความจำเป็น

- การแพร่ระบาดของโควิด 19 มีความรุนแรงและกระจายเป็นวงกว้าง
- มีผู้ติดเชื้อสูงขึ้นในทุกวัน มีการเสียชีวิตจำนวนมาก
- จำนวนเตียงไม่เพียงพอรองรับผู้ป่วย และผู้ติดเชื้อ
- รัฐบาลและกระทรวงสาธารณสุขมีนโยบาย Home Isolation ๓
- สังคมไทยเป็นสังคมเอื้ออาทร กตัญญูรู้คุณ มีจิตอาสา
- กรมอนามัยมีบทบาทในการดูแลครอบครัว ชุมชน แบบบูรณาการ

เกณฑ์พิจารณาผู้ป่วย Home Isolation

1. เป็นผู้ติดเชื้อที่ไม่มีอาการ (asymptomatic cases)
2. มีอายุไม่เกิน 60 ปี
3. มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง
4. อยู่คนเดียว หรือมีผู้อยู่ร่วมที่พักไม่เกิน 1 คน
5. ไม่มีภาวะอ้วน
(ภาวะอ้วน : BMI > 25 กก./ม². หรือ BW > 90 กก.)
6. ไม่มีโรคร่วม อาทิ โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง, โรคไตเรื้อรัง, โรคหัวใจและหลอดเลือด, โรคหลอดเลือดสมอง, เบาหวานที่คุมไม่ได้ เป็นต้น
7. ยินยอมแยกตัวในที่พักของตนเอง

ที่มา : เอกสารประกอบการประชุม EOC กระทรวงสาธารณสุข วันที่ 12 กรกฎาคม 2564

คำแนะนำหลักสำหรับประชาชนที่แยกกักตัวที่บ้าน

ระบบการดูแลผู้ติดเชื้อในครอบครัวและชุมชน

ผู้ต้องแยกกัก	Digital Caregiver/ Family Caregiver	Community Caregiver	Case manager/CCR team
<ul style="list-style-type: none"> ☐ คุณสมบัติ ตามเกณฑ์ผู้ป่วย Home Isolation ☐ การป้องกันการแพร่เชื้อ:แยกตัวจากผู้อื่น แยกสำหรับอาหาร /แยกห้องนอน /แยกห้องสุขา หรือเข้าหลังผู้อื่น ☐ การดูแลการเจ็บป่วย:วัดไข้และออกซิเจน สังเกตอาการ /แจ้งอาการต่างๆเจ้าหน้าที่ / รับประทานยาตามที่เจ้าหน้าที่แนะนำ / เหนื่อย ผิดปกติให้รายงานแพทย์โดยเร็ว ☐ การเตรียมพื้นที่และการจัดการบ้าน: ควรแยกห้องนอน ห้องน้ำให้ชัดเจนหากทำได้ / มีการระบายอากาศสู่ภายนอกเป็นระยะแยกของใช้ส่วนตัว / แยกการทำความสะดวก / ห้องน้ำ ห้องส้วมหากแยกไม่ได้ ใช้เป็นคนสุดท้าย/ เตรียมถังขยะมีฝาปิดมิดชิดและของใช้ส่วนตัวไว้ 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ คุณสมบัติ: มีอายุ 18 ปี ขึ้นไป /อ่านหนังสือออก เขียนหนังสือได้ / ได้รับวัคซีน / เป็นคนในครอบครัว / มีสมารถโทร/ สัมผัสใจ ยินดีดูแลคนในครอบครัว /มีความสามารถในการสื่อสารกับเจ้าหน้าที่หรือผู้เกี่ยวข้องได้ ☐ การพัฒนาศักยภาพ:มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพ /การป้องกันโรคโควิด 19 /การดูแลช่วยเหลือผู้ป่วยและผู้ที่มีความเสี่ยงจากโรคโควิด 19 และผู้ที่ต้องถูกแยกกักในครอบครัว และการปฐมพยาบาลเบื้องต้น ☐ บทบาท: สสำรวจ /เยี่ยมบ้านประเมิน สังเกตอาการผู้ติดเชื้อ ถ้ามีอาการให้รีบปรึกษาเจ้าหน้าที่หรืออาสาชุมชน / ดูแลช่วยเหลือด้านอาหาร /การกินยา/การ ทำความสะอาดเสื้อผ้า ของใช้ส่วนตัวของผู้ป่วย/การจัดการบ้านให้สะอาด อากาศถ่ายเทดี /ให้กำลังใจผู้ป่วยและคนในบ้าน 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ คุณสมบัติ: มีอายุ 18 ปี ขึ้นไป อ่านหนังสือออก เขียนหนังสือได้ / ได้รับวัคซีน / เป็นคนในครอบครัว / มีสมารถโทร/ สัมผัสใจยินดีดูแลคนในชุมชน ☐ การพัฒนาศักยภาพ:มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพ / การป้องกันโรคโควิด 19 /การดูแลช่วยเหลือผู้ที่มีความเสี่ยงจากโรคโควิด 19 และผู้ที่ต้องถูกแยกกักในครอบครัว / ชุมชน (Community Isolation) และการปฐมพยาบาลเบื้องต้น ☐ บทบาท: ประสานการดูแลช่วยเหลือผู้ป่วยร่วมกับเจ้าหน้าที่และอาสาครอบครัวรอบรู้สู้โควิด / ประสานช่วยเหลือด้านสังคมตามความจำเป็น 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ คุณสมบัติ: จบปริญญาทางการแพทย์ ด้านการพยาบาล ด้านการสาธารณสุขหรือด้านอื่นๆที่เกี่ยวข้อง มีประสบการณ์ในการดูแลผู้ป่วยโควิด ☐ การพัฒนาศักยภาพ:มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพ /การป้องกันโรคโควิด 19 / การดูแลช่วยเหลือผู้ที่มีความเสี่ยงจากโรคโควิด 19 และผู้ที่ต้องถูกแยกกักในครอบครัว การปฐมพยาบาล การดูแลในภาวะวิกฤติ การให้คำปรึกษาและสุขภาพจิต การใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ ☐ บทบาท: ลงสำรวจ ค้นหา คัดกรอง เยี่ยมบ้าน ประเมินสภาพอาการผู้ป่วย วางแผนการดูแล และมอบหมายประสานการดูแลร่วมกับอาสาชุมชน /สนับสนุนยาและเวชภัณฑ์ที่จำเป็น รวมถึงประสานการส่งต่อ (Refer) เมื่อมีเตียงว่างหรือความจำเป็นตามสภาพอาการของผู้ป่วย/ติดตามควบคุมกำกับ ประเมินผล และเป็นพี่ปรึกษา

แนวทางขับเคลื่อนการนำไปใช้

ส่วนกลาง	ศูนย์อนามัยเขต และจังหวัด	จังหวัด/พื้นที่
<p>☐ หน่วยงานที่ได้รับมอบหมายดำเนินการพัฒนาระบบการดูแลผู้ติดเชื้อในครอบครัวและชุมชน</p> <ul style="list-style-type: none"> - การจัดตั้งทีมงานและกำหนดกิจกรรม - การจัดทำแพลตฟอร์มและเครื่องมือดำเนินการ - การจัดตั้งระบบสื่อสารประชาชน Line หรือ Face book หรือ Club house - ส่วนกลาง ร่วมกับศูนย์อนามัยเขต และ สสม . ประสานการดำเนินงานและถ่ายทอดนโยบาย ลงสู่การปฏิบัติ 	<p>☐ จัดทีมปฏิบัติการและภาคีเครือข่ายประสานความร่วมมือเพื่อดำเนินการ</p> <p><u>-สร้างและพัฒนาศักยภาพแกนนำครู ก</u> ได้แก่ผู้จัดการดูแลครอบครัวรอบรู้ผู้ติดเชื้อ / CCR team ผ่านระบบ onsite หรือระบบ online พร้อมสนับสนุนคู่มือแนวทางการ ดำเนินงาน แพลตฟอร์มต่างๆ</p> <ul style="list-style-type: none"> - สนับสนุนให้แกนนำครู ก <u>สร้างและพัฒนาเครือข่าย ครู ข คือ Community Caregive</u>หรืออาสา ชุมชนรอบรู้ผู้ติดเชื้อ ผ่านระบบ onsite หรือระบบ online พร้อมสนับสนุนคู่มือแนวทางการดำเนินงาน แพลตฟอร์มต่างๆ - สนับสนุนให้แกนนำครู ข <u>ค้นหาญาติหรือบุคคลในครอบครัวของผู้ต้องแยกกัก(Home Isolation)</u> ร่วมเป็น <u>ครู ค</u> อาสาครอบครัวรอบรู้ผู้ติดเชื้อ (Digital Caregiver/ Family Caregiver) และพัฒนาศักยภาพร่วมกับเจ้าหน้าที่ครู ข ผ่านระบบonline พร้อมสนับสนุนคู่มือแนวทางการดำเนินงาน แพลตฟอร์มต่างๆ 	<p>☐ จังหวัด/ กรุงเทพมหานคร และพื้นที่</p> <ul style="list-style-type: none"> - สนับสนุนการดำเนินงาน - ร่วมจัดทำอาสาครอบครัวรอบรู้ผู้ติดเชื้อ (Digital Caregiver/ Family Caregiver และ อาสาชุมชนรอบรู้ผู้ติดเชื้อ (Community Caregive)เพื่อปฏิบัติงานในครอบครัว และชุมชน - สนับสนุนการดำเนินงานในพื้นที่ - การกำหนดสิทธิประโยชน์ รางวัล แรงจูงใจ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ประชาชน ครอบครัว ชุมชน ในกลุ่มเป้าหมายที่มีความเสี่ยงได้รับความเดือดร้อนจากการระบาดของโควิดได้รับการดูแลอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง
2. รูปแบบการดำเนินงานนี้ ทำให้ครอบครัว ชุมชน มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 เป็นการส่งเสริมให้ชุมชน ครอบครัวรู้จักคิดวิเคราะห์และเลือกปฏิบัติในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว และชุมชน
3. มีรูปแบบและกลไกการสร้างความรู้ที่มีครอบครัวเป็นฐาน เพื่อนำไปสู่การเชื่อมโยงทุกกลุ่มวัยในครอบครัวผ่านhealth กรมอนามัย อันเป็นระบบสร้างการเข้าถึงความรู้ที่ครอบคลุมและยั่งยืนของประเทศในอนาคต